

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

Europejski Fundusz Społeczny

**Zakres realizacji
projektów partnerskich określony przez
Instytucję Zarządzającą
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**

Jarosław Pawłowski
(zatwierdzam)

**NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**

Warszawa, 23 kwietnia 2009 r.

1. Doświadczenia okresu programowania w okresie 2004 - 2006 wskazują, że realizacja projektów w partnerstwie niesie ze sobą znaczną wartość dodaną wyrażoną w efekcie synergii wynikającym ze wspólnej realizacji zadań w projekcie, wypracowania wspólnego rozwiązania problemu oraz odejścia od fragmentarycznych i często nieskoordynowanych działań podejmowanych przez różne podmioty w tych samych obszarach. Projekty realizowane w partnerstwie przyczyniają się także do nawiązania współpracy między instytucjami i organizacjami reprezentującymi różne grupy interesariuszy np. rynku pracy, integracji społecznej, edukacji, pracowników i przedsiębiorstw, co wpływa na proces wzajemnego uczenia się i rozwiązywania problemów.
2. Przepisy prawa Unii Europejskiej, w tym rozporządzenia nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego, nakładają na państwo członkowskie obowiązek realizacji zasady partnerstwa przy wdrażaniu projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Zasady partnerstwa na każdym poziomie realizacji, określono w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki zarówno w wymiarze celów szczegółowych programu jak i zagadnień horyzontalnych.

I. Zasady partnerstwa w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki

3. Możliwość realizacji projektów w partnerstwie została określona w obowiązującym od 20 grudnia 2008 r. **art. 28a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju**¹. Przepis ten określa ogólne zasady realizacji projektów partnerskich oraz zasady wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych przez projektodawców należących do sektora finansów publicznych.
4. Zgodnie z art. 28a ust. 1 ustawy partnerstwa mogą być tworzone w zakresie określonym przez Instytucję Zarządzającą, Niniejszy dokument, stanowi, zatem, wypełnienie przepisu ustawowego i stanowi część Systemu Realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
5. Partnerami w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki mogą być:
  - **wszystkie podmioty** uprawnione do składania wniosków **spełniające definicję beneficjenta** (niezależnie od tego czy są, lub czy nie są wymienione w danym

---

¹ Zwanej dalej „ustawą”. Art. 28a ustawy wprowadzony został ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370)

Działaniu lub Poddziałaniu *Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*),

- **jednostki niespełniające definicji beneficjenta** na zasadach określonych w niniejszym dokumencie.
6. Realizacja projektów w partnerstwie z innymi podmiotami stanowi odmienny sposób realizacji zadania niż zlecenie zadania publicznego innym podmiotom spoza sektora finansów publicznych, jak również zakup towarów lub usług.
7. Tym samym, należy wyróżnić dwa całkowicie odrębne sposoby realizacji projektu z udziałem więcej niż jednego podmiotu:
- **partnerstwo** - co oznacza wspólną realizację projektu przez beneficjenta i podmioty z sektora lub spoza sektora finansów publicznych określone bądź na podstawie ustaw: z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. poz. 142, poz. 1591 j.t. z późn. zm.²), z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 j.t. z późn. zm.³), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 j.t. z późn. zm.⁴) bądź na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz na podstawie umów i porozumień o charakterze cywilnoprawnym;
  - **przekazanie realizacji zadań w projekcie lub zakup usług w ramach projektu** - co oznacza możliwość zlecenia części zadań podmiotom z sektora lub spoza sektora finansów publicznych⁵ na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.⁶)⁷, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr

---

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 62, poz. 1568, Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 214, poz. 1806, z 2005 Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006.17.128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz.1111.

³ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1688, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 I z 2008 r. Nr 180, poz. 1111.

⁴ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 214, poz. 1806, Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206, z 2006 r. Nr 126, poz. 875, Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 i z 2008 r. Nr 180, poz. 1111

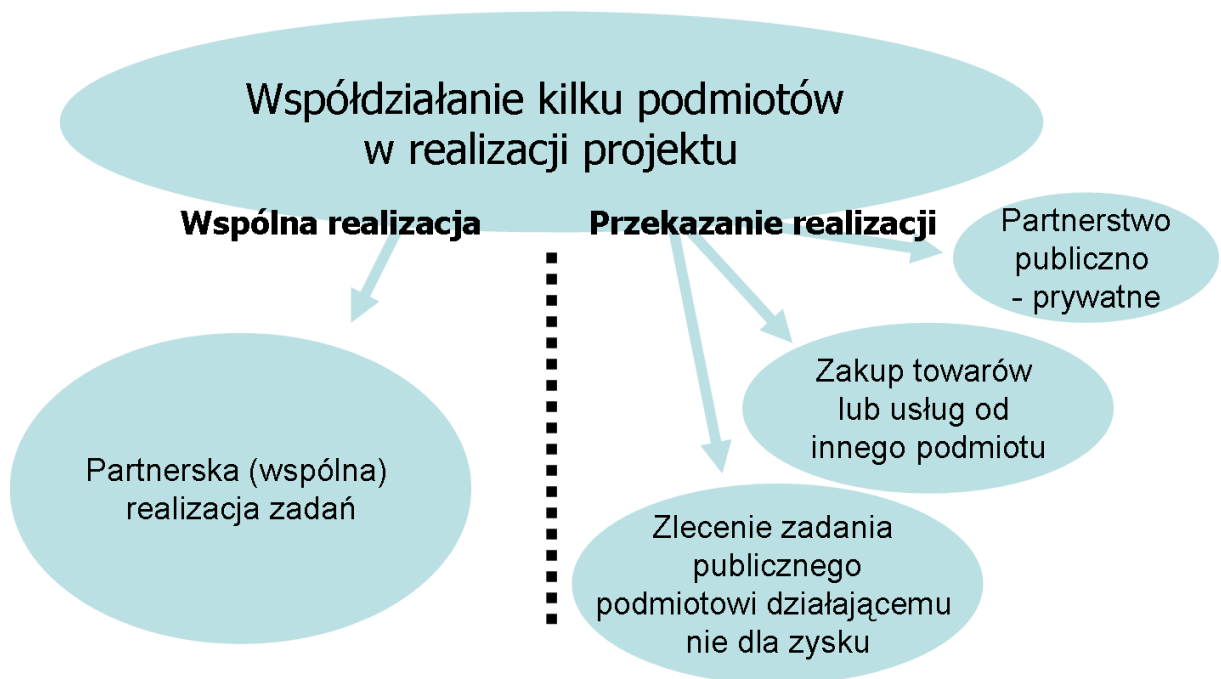
⁵ W Priorytecie VII w projektach systemowych pomocy społecznej zlecenie zadania publicznego nazywane było w 2008 r. partnerstwem realizacji.

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 116, poz. 1203 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1462 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 94, poz. 651.

⁷ Do czasu zmian w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie możliwy jest do stosowania analogiczny tryb zlecenia zadań na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o pomocy społecznej.

223, poz. 1655 t.j.⁸) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno – prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19 , poz. 100). W tych przypadkach przepisy dopuszczają możliwość realizacji zlecenia zadania w projekcie, pod warunkiem wskazania we wniosku o dofinansowanie, które zadania i dlaczego projektodawca zamierza powierzyć wykonawcom, oraz w jaki sposób i według jakich kryteriów będzie ich wyłaniał.

Rys. Metodyka różnych formuł realizacji projektu przez kilka podmiotów.

W przypadku **przekazania realizacji zadań** w projekcie lub zakupu usług w ramach projektu stosowane są właściwe - wymienione wcześniej - przepisy prawne zaś we wniosku o dofinansowanie nie ma konieczności imiennego wskazywania wykonawców. Warunkiem takiego sposobu realizacji projektu jest to, iż beneficjent wskaże we wniosku o dofinansowanie projektu usługi, które zamierza zlecać innym podmiotom.

- 8.** W przypadku **realizacji projektu w partnerstwie** partnerzy są wskazywani imiennie we wniosku o dofinansowanie projektu. **Projekt** w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, **aby mógł zostać uznany za partnerski, musi spełnić wymagania określone**

⁸ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058).

ustawą o z dnia 6 grudnia 2006 r. zasadach prowadzenia polityki rozwoju, oraz musi być zgodny z zasadami określonymi w niniejszym dokumencie.

9. Niniejszy dokument nie obejmuje projektów o współpracy ponadnarodowej, oraz projektów innowacyjnych w tym zakresie, który został określony w Zasadach dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

II. Podstawowe wymagania dotyczące partnerstwa

10. Zgodnie z zapisami art. 28a ustawy, partnerzy w projekcie to: „*podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt*”.
11. Zgodnie z przytoczonym przepisem, realizacja projektów partnerskich w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wymaga spełnienia łącznie następujących warunków:
- posiadania lidera partnerstwa, który jest jednocześnie beneficjentem projektu (stroną umowy o dofinansowanie);
  - uczestnictwa partnerów w realizacji projektu na każdym jego etapie, co oznacza również wspólne przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu⁹ oraz wspólne zarządzanie projektem;
  - adekwatności udziału partnerów, co oznacza odpowiedni udział partnerów w realizacji projektu (wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych odpowiadających realizowanym zadaniom);
  - zawarcia pisemnej umowy lub porozumienia partnerów, określającego podział zadań i obowiązków pomiędzy partnerami.
12. Istotą odróżniającą partnerstwo od przekazania realizacji zadań, lub zakupu usług jest wspólne zarządzanie projektem, co oznacza powołanie grupy sterującej, która w sposób demokratyczny podejmuje decyzje o zasadniczych kwestiach w realizacji projektu. Grupa Sterująca¹⁰, jest organem wspierającym beneficjenta w jego działaniu. Dotyczy to głównie podejmowania strategicznych decyzji. Powinna być odpowiedzialna za długoterminowe zarządzanie projektem i jego monitoring. Oznacza to kontrolę realizacji projektu na poziomie strategicznym, weryfikacja zgodności projektu z przyjętymi

---

⁹ Możliwe jest pominięcie tego warunku w przypadkach gdy partner zgodnie z pkt. 39 niniejszego dokumentu włącza się do projektu na etapie jego realizacji.

¹⁰ Gremium to może mieć inną nazwę zgodnie z decyzją partnerów.

wcześniej celami i utrzymaniem założonych ram: zakresu, kosztów i terminów czasowych. W przypadku jakichkolwiek zmian w projekcie muszą one być wpięrow przedstawione grupie, a potem przez nią zatwierdzone. Grupa Sterująca ocenia i akceptuje, na zasadzie konsensusu, zaproponowane przez Beneficjenta (lidera projektu) działania dla realizacji projektu. Zajmuje się także ich koordynacją i spójnością z innymi realizowanymi projektami jak również zmianami w zakresie składu personelu projektu.

13. Niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu ponosi Beneficjent (lider partnerstwa), jako strona umowy o dofinansowanie. Dlatego też struktura zarządzania powinna jednak wyraźnie oddzielać zarządzanie strategiczne (realizowane przez wszystkich partnerów) oraz zarządzanie administracyjne (administrowanie projektem przez beneficjenta)..
14. Partnerstwo w rozumieniu ustawy, oznacza nieinstytucjonalne porozumienie autonomicznych podmiotów, realizujących wspólnie konkretny projekt. Tym samym, partnerstwa nie stanowi podmiot zrzeszający instytucjonalnie organizacje i instytucje jak np. związek stowarzyszeń lub stowarzyszenie – lokalna grupa działania¹¹. W tym przypadku mamy do czynienia z jednym, odrębnym od tworzących go instytucji podmiotem. Nie wyklucza to przypadku, gdy do tworzonego partnerstwa zgłasza akces grupa podmiotów (np. inne partnerstwo, konsorcjum, związek itp.), reprezentującą określone środowisko czy zrzeszającą określone organizacje. Projektodawca może negocjować z całą grupą, ale we wniosku o dofinansowanie jak również w umowie partnerskiej podmioty te są określane indywidualnie.
15. Nie może zostać zawarte partnerstwo jednostek, pomiędzy którymi istnieje podległość polegająca na zawarciu partnerstwa przez podmiot z jej własną podległą jednostką. W przypadku administracji samorządowej i rządowej oznacza to, iż organ administracji nie może uznać za partnera podległej mu jednostki budżetowej, zakładu budżetowego lub gospodarstwa pomocniczego. Nie dotyczy to jednostek nadzorowanych, oraz tych jednostek podległych, które na podstawie odrębnych przepisów mają osobowość prawną. Nie może być również zawarte partnerstwo pomiędzy podmiotami, gdy jeden podmiot posiada powyżej 50% udziałów drugiego podmiotu.
16. Informacja o planowanym partnerstwie oraz partnerach powinna znaleźć się we wniosku o dofinansowanie projektu. W szczególności dotyczy to:

---

¹¹ Lokalne Grupy Działania w formie stowarzyszenia tworzone są na podstawie art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U z. 2007 r. Nr 64, poz. 427 z późn. zm.).

- **punktu 2.8. Partnerzy** - gdzie wymienia się dane wszystkich partnerów (nazwa, status i siedziba partnera);
- **punktu 3.3. Działania** – gdzie przy poszczególnych etapach/działaniach i poddziałaniach wskazuje się zadania realizowane przez poszczególnych partnerów. Z uwagi na fakt, że partnerstwo ma charakter zadaniowy, we wniosku o dofinansowanie beneficjent (lider partnerstwa) wykazuje działania w podziale na poszczególne zadania, które powinny być przypisane dla poszczególnych partnerów. Należy, więc przedstawić klarowny podział zadań pomiędzy partnerami. W uzasadnionych przypadkach dane zadanie może być realizowane przez więcej niż jednego partnera (w tym beneficjenta). Jednak w takim przypadku należałoby wyraźnie wyodrębnić poddziałania przypisane poszczególnym partnerom.
- **punktu 3.4 Rezultaty i produkty** - przy wskazaniu wartości dodanej projektu, która wynika z ogólnego opisu projektu i zazwyczaj związana jest z osiągnięciem dodatkowych rezultatów, niewynikających bezpośrednio z celów projektu i z jego działań należy również odnieść się do efektów realizacji projektu w partnerstwie.
- **punktu 3.5. Potencjał projektodawcy i zarządzanie projektem** - gdzie wskazuje się strukturę zarządzania projektem ze szczególnym uwzględnieniem roli partnerów. W tej części musi być jasno sformułowana zasada i sposób wspólnego zarządzania projektem przez lidera i jego partnerów, poprzez Grupę Sterującą, o której mowa w pkt. 12.
- W **punkcie 3.5** należy również wykazać - w przypadku partnerstwa jednostek publicznych i niepublicznych - w którym liderem jest jednostka publiczna, informację o spełnieniu wymogów w zakresie przejrzystości i bezstronności w wyborze partnerów, określonych w art. 28a ustawy. Projektodawca będący jednostką sektora finansów publicznych w punkcie tym oświadcza, iż wniosek złożony w partnerstwie spełnia wymogi art. 28a ustawy.
Ponadto, w każdym wniosku w partnerstwie, wniosek musi zawierać oświadczenie, że Projektodawca i partnerzy przygotowali projekt wspólnie.
- We wniosku, w **Części V** dodatkowo zamieszczone jest oświadczenie partnerów o zapoznaniu się z informacjami zawartymi we wniosku oraz zobowiązanie do realizowania projektu zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku o dofinansowanie. Oświadczenie podpisują osoby reprezentujące poszczególnych partnerów krajowych.
Ponadto, wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu, składane są dokumenty potwierdzające sytuację finansową wnioskodawcy, oraz wszystkich partnerów

wymienionych w tym wniosku. Warunek ten nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych.

17. Przed zawarciem umowy lub wydaniem decyzji o dofinansowaniu projektu, dokumentem wymaganym przez Instytucję Oceniającą Projekt¹², jest umowa (porozumienie) partnerska, szczegółowo określająca reguły partnerstwa, w tym zwłaszcza wskazująca wiodącą rolę jednego podmiotu (beneficjenta/lidera) reprezentującego partnerstwo, który ostatecznie jest odpowiedzialny za realizację całości projektu oraz jego rozliczenie. Umowa taka powinna zawierać, co najmniej:

- cel partnerstwa;
- odpowiedzialność lidera/beneficjenta projektu oraz partnerów wobec osób trzecich za zobowiązania partnerstwa;
- zadania i obowiązki partnerów w związku z realizacją projektu, wynikające z zawartej przez beneficjenta z właściwą instytucją umowy o dofinansowanie projektu;
- plan finansowy w podziale na wydatki wszystkich uczestników partnerstwa oraz zasady zarządzania finansowego, w tym przepływów finansowych i rozliczania środków (w szczególności sposobu przekazywania przez beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów realizacji zadań w ramach projektu ponoszonych przez partnerów, zgodnie z rozdziałem VII niniejszego dokumentu).
- zasady komunikacji i przepływu informacji w partnerstwie;
- zasady podejmowania decyzji w partnerstwie (zasady wspólnego zarządzania);
- pełnomocnictwo, lub upoważnienie do reprezentowania partnerów przez beneficjenta;
- sposób wewnętrznego monitorowania i kontroli realizacji projektu.

Lider partnerstwa jest obowiązany, do niezwłocznego dostarczenia potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii umowy lub porozumienia partnerskiego do Instytucji Oceniającej Projekt.

Minimalny zakres umowy partnerskiej stanowi załącznik nr 1.

18. W ramach partnerstw zalecane jest również wprowadzenie procedur, jakie powinny funkcjonować w ramach partnerstwa (m.in. odnośnie zarządzania ryzykiem, konfliktem, identyfikacją problemu) oraz sposoby rozwiązywania kwestii dotyczących podejmowania decyzji i sprawowania roli lidera w partnerstwie. Procedury takie mogą stanowić część umowy (porozumienia) partnerskiego. W przypadku partnerstwa, w którym jest więcej niż

---

¹² Przez Instytucję Oceniającą Projekt rozumie się Instytucja Zarządzająca, Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Pośrednicząca II stopnia/Instytucję Wdrażającą, będące instytucjami oceniającymi konkurs lub instytucjami weryfikującymi projekt systemowy

trzech partnerów, opis procedur jest obowiązkowy i powinien stanowić część umowy partnerskiej.

III. Powoływanie partnerstw jednostek sektora finansów publicznych

19. Formuła wspólnego realizowania zadań przez jednostki samorządu terytorialnego określona jest w ustawach: z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. poz. 142, poz. 1591 jt. z późn. zm.), z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 j.t. z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 j.t. z późn. zm.) oraz na podstawie umów i porozumień;
20. Samorząd gminy działając zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym może realizować zadania publiczne w drodze współdziałania pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.
21. Samorząd powiatu działając zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym może zawierać porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego.
22. Samorząd województwa działając zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa może zawierać z innymi województwami oraz jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego z obszaru województwa porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych.
23. Partnerstwo wymaga podjęcia uchwał właściwych organów gmin, powiatu lub województwa przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu oraz zawarcia porozumienia.
24. W przypadku jednostek zaliczonych do podsektora rządowego sektora finansów publicznych partnerstwa zawierane są na podstawie porozumień.
25. Sposób wyboru partnerów należących do sektora finansów publicznych przez beneficjenta będącego jednostką samorządu terytorialnego lub jednostką administracji rządowej, stanowi decyzję beneficjenta i partnerów. Oznacza to, że wybór innej jednostki samorządu terytorialnego lub innego podmiotu publicznego oznacza zgodną decyzję organów lub władz podmiotów, które podejmują porozumienie o zawarciu partnerstwa.
26. W przypadku, gdy beneficjent będący jednostką sektora finansów publicznych poszukuje partnerów do zadań nie określając, czy jest to partner należący do sektora finansów

publicznych lub spoza sektora finansów publicznych, przy wyborze partnerów stosuje wówczas zasady określone w dziale IV.

IV. Powoływanie partnerstw jednostek sektora finansów publicznych z jednostkami spoza sektora finansów publicznych

27. Formuła partnerskiej realizacji zadań pomiędzy jednostkami sektora finansów publicznych a jednostkami spoza sektora finansów publicznych, gdy projektodawcą jest jednostka sektora finansów publicznych¹³ została uregulowana w art. 28a ust. 4 ustawy. W przepisie tym określono zasady powoływania partnerstw z udziałem partnerów spoza sektora finansów publicznych – gdy beneficjentem jest jednostka publiczna¹⁴.

28. Kwestia powoływania takich partnerstw ma istotne znaczenie zwłaszcza w odniesieniu do:

- przejrzystości funkcjonowania podmiotów sektora finansów publicznych zawierających partnerstwa, oraz
- przejrzystości tworzenia partnerstwa w odniesieniu do przepisów o zamówieniach publicznych.

29. Ogłoszenie otwartego naboru partnerów. powinno określać cel i zakres tematyczny partnerstwa oraz oczekiwania wobec ewentualnych partnerów tj. propozycję działań partnera, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, proponowany wkład partnera w realizację celu partnerstwa. Cel partnerstwa powinien zostać w ogłoszeniu przedstawiony w sposób konkretny, aby zapewnić dostęp potencjalnym partnerom. W ogłoszeniu, może również pojawić się informacja o maksymalnej liczbie partnerów, których planuje wybrać instytucja ogłaszająca nabór partnerów. Ogłoszenie ma charakter informacyjny, celem umożliwienia zgłoszenia się ewentualnych partnerów, oraz wskazuje przesłanki wyboru partnerów.

---

¹³ Przepis ten nie dotyczy sytuacji, gdy jednostka sektora finansów publicznych jest partnerem w projekcie.

¹⁴ Art. 28a ust. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2008 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym przypadku posługuje się pojęciem „podmiotów o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych”. Definicja ta obejmuje m.in. jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych; inne, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej; inne osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym nie mających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot: finansują je w ponad 50 % lub posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;

30. Po upływie 21 dni, instytucja ogłaszająca nabór partnerów, dokonuje oceny przesłanych zgłoszeń wybierając te, które spełniają kryteria, następnie prowadzi negocjacje z wszystkimi podmiotami, których oferty spełniają kryteria w celu doprecyzowania celu partnerstwa, dookreślenia zadań i ich podziału pomiędzy partnerami, sposobu zarządzania partnerstwa oraz innych kwestii niezbędnych do podpisania umowy partnerstwa, a następnie podpisania umowy partnerstwa z wszystkimi instytucjami, które zgadzają się na wspólnie ustalone warunki.

31. Zgodnie z ustawą kryteriami wyboru partnerów są:

- zgodność działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa;
- oferowany wkład potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa;
- doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze (wykazanie realizacji projektów o różnych źródłach finansowania, lecz realizowanych w obszarze, którego dotyczy projekt partnerski);
- współpraca w trakcie przygotowania projektu.

W odpowiedzi na ogłoszenie potencjalny partner deklaruje gotowość uczestnictwa w przygotowaniu projektu partnerskiego.

Na etapie przygotowania projektu, partnerzy mogą wypowiedzieć umowę partnerską jednemu (lub więcej) z partnerów, który nie wywiązuje się z obowiązku uczestniczenia w przygotowaniu projektu. W przypadku wypowiedzenia umowy partnerskiej z partnerem (lub partnerami) na etapie tworzenia projektu, możliwe jest ogłoszenie naboru na wybór partnera w miejsce partnera, któremu wypowiedziano umowę.

32. Po wyborze partnera, podaje się do publicznej wiadomości (poprzez biuletyn informacji publicznej) o stronach umowy partnerskiej, oraz o zakresie zadań partnerów. Ponadto ze sposobu wyboru partnera powinna zostać przygotowana odrębna pisemna informacja dokumentująca sposób wyboru partnera, która stanowi informację jawną – do wglądu przez zainteresowane strony (w tym IP/IW).

33. W przypadku uzasadnionych wątpliwości dotyczących trybu wyboru partnera, instytucja oceniająca, obok przesłanek zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu (określonych w pkt 16) może dodatkowo stwierdzić, czy w przypadku inicjowania partnerstwa przez jednostkę sektora finansów publicznych zachowana została zasada jawności – czy podano do publicznej wiadomości (poprzez ogłoszenie otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym a także biuletynie informacji publicznej) informację o woli zawarcia partnerstwa, wraz z podaniem kryteriów wyboru partnerów, oraz czy podano do publicznej wiadomości informację o zawarciu partnerstwa,

oraz zakresie zadań partnerów zgodnie z oświadczeniem o spełnieniu wymogów zawartych we wniosku o dofinansowanie; Dlatego też:

- w ramach **projektów systemowych** Instytucja Oceniająca Projekt może na etapie oceny merytorycznej zwrócić się do beneficjenta o przedstawienie dodatkowo informacji, o której mowa pkt. 32 jak również dokumentacji o ogłoszeniu naboru.
- w ramach **projektów konkursowych** Instytucja Oceniająca Projekt może przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu zwrócić się do beneficjenta o przedstawienie informacji, o której mowa w pkt 32 jak również dokumentacji o ogłoszeniu naboru.

34. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów art. 28a ustawy, dotyczących wyłaniania partnera, stwierdzonej w wyniku analizy dostarczonych informacji, lub przedstawienia nieprawdziwych informacji odnośnie partnerstwa we wniosku o dofinansowanie, Instytucja Oceniająca Projekt, może zdecydować o nieprzyznaniu dofinansowania danemu projektodawcy.

V. Partnerstwo z udziałem podmiotów niespełniających ustawowej definicji beneficjenta

35. W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, realizowane są projekty m.in. w obszarze rynku pracy, integracji społecznej, edukacji oraz podwyższenia kwalifikacji pracowników, w których wskazano beneficjenta realizującego w imieniu jednostki samorządu terytorialnego zadania ustawowe, czyli konkretną samorządową jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która realizuje zdania określone ustawowo (np. ośrodek pomocy społecznej, powiatowy urząd pracy, szkoła) działając w imieniu jednostki samorządu terytorialnego. Pomimo braku statusu beneficjenta, dopuszcza się możliwość, aby jednostki te miały również możliwość bycia partnerem w projektach. Nie istnieje jednak możliwość konstruowania partnerstw jednostki samorządu terytorialnego i jej własnych jednostek organizacyjnych.

36. Aby uniknąć zawierania umów w obrębie tego samego beneficjenta, partnerstwa te powinny być zawierane i funkcjonować na mocy odpowiedniej uchwały podjętej przez właściwe organy samorządu. Oznacza to, że w sytuacji, gdy jednostka organizacyjna samorządu terytorialnego chce zostać partnerem innej jednostki organizacyjnej powinna uzyskać zgodę wyrażoną w uchwale jej organu założycielskiego. W sytuacji, gdy partnerami projektu zamierzają być dwie jednostki organizacyjne JST nieposiadające osobowości prawnej, lecz mające ten sam organ założycielski wówczas organ ten określa

zasady partnerstwa w podjętej przez siebie uchwale oraz porozumieniu pomiędzy jednostkami.

37. Partnerem może być również jednostka pomocnicza działająca na podstawie art. 5 ustawy z dnia 5 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z przepisami ww. ustawy, jednostki pomocnicze mogą też prowadzić na zasadach określonych w statucie gminy gospodarkę finansową w ramach budżetu gminy, nie mają natomiast prawa do tworzenia własnych budżetów. Dlatego też, jeżeli statut jednostki pomocniczej gminy lub inna właściwa uchwała przewiduje możliwość nawiązania między nimi stosunków cywilnoprawnych, stanowi to podstawę zawarcia umowy partnerstwa pomiędzy liderem projektu w ramach projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, a wskazanymi przez statut organami sołectwa, jako partnera w realizacji projektu. Kwestia przekazywania środków w tym przypadku powinna zostać uregulowana na zasadach określonych w statucie tej jednostki lub innej uchwale jednostki samorządu terytorialnego oraz umowie (porozumieniu) partnerskim.
38. W projektach będących inicjatywami lokalnymi (w ramach Działań 6.3, 7.3 i 9.5), partnerami mogą być również podmioty działające lokalnie, nieposiadające osobowości prawnej takie jak m.in.. koła gospodyń wiejskich, grupy parafialne itp. W przypadku, gdy:
- partnerem w projekcie jest podmiot działający, jako stowarzyszenie zwykłe - z uwagi na to, że stowarzyszenie zwykłe nie posiada osobowości prawnej, zobowiązania majątkowe mogą zaciągać członkowie osobiście lub działając przez pełnomocnika na zasadach i w sposób określony w przepisach Kodeksu cywilnego o pełnomocnictwie.
  - partnerem w projekcie, jest podmiot o charakterze niesformalizowanym¹⁵, wszelkie zobowiązania mogą być zaciągane: bądź na zasadzie umów cywilnoprawnych z poszczególnymi członkami grupy, tzn. beneficjent zawiera umowy cywilnoprawne z każdym z członków podmiotu, bądź poprzez ustanowienie pełnomocnika członków podmiotu na zasadach i w sposób określony w przepisach Kodeksu cywilnego o pełnomocnictwie i podpisanie między nim a beneficjentem umowy partnerskiej o charakterze cywilnoprawnym.
  - W tych przypadkach we wniosku o dofinansowanie w punkcie 2.8. wpisujemy nazwę organizacji lub grupy i nazwisko pełnomocnika np. „koło gospodyń wiejskich reprezentowane przez .....

---

¹⁵ Dotyczy to podmiotów, które działają bez formalnej podstawy prawnej, nie zaś grupy osób związanej wyłącznie na potrzeby projektu.

VI. Partnerstwo powstałe w trakcie realizacji projektu – zmiany w partnerstwie

39. Partnerstwo może powstać lub zostać zainicjowane przed rozpoczęciem projektu i w takim wypadku beneficjent składa wniosek o dofinansowanie projektu w partnerstwie. Partnerstwo może również powstać po podpisaniu umowy o dofinansowanie, wówczas oznacza to zmianę w projekcie.
40. Zmiany dotyczące obecności partnerów w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie (rezygnacja lub wykluczenie partnera) traktowane są, jako zmiany w projekcie i wymagają zgłoszenia oraz uzyskania pisemnej zgody podmiotu będącego stroną umowy na zasadach określonych w umowie o dofinansowanie projektu. Zatwierdzenie zmian w projekcie w zakresie włączenia się nowych partnerów bądź rezygnacji dotychczasowych partnerów wymaga formy aneksu do umowy o dofinansowaniu projektu oraz aneksowania lub podpisania nowej umowy partnerskiej.
41. W przypadku rezygnacji partnerów z udziału w projekcie, Instytucja Oceniająca Projekt rozwiązuje umowę, jeżeli kwestia partnerstwa decydowała o dofinansowaniu projektu (partnerstwo jako kryterium dostępu). W pozostałych przypadkach Instytucja Oceniająca Projekt może po powtórnej ocenie podjąć decyzję o rozwiązaniu umowy lub kontynuacji realizacji projektu, jeżeli uzna, że działanie takie jest racjonalne i doprowadzi do osiągnięcia celów projektu.

VII. Kwestie finansowe w projektach partnerskich

42. Zgodnie z art. 28a ust. 2 ustawy, projekt partnerski jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowaniu projektu zawartej z beneficjentem (liderem) działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym umową partnerską. beneficjent (lider) powinien posiadać pełnomocnictwo do podpisania umowy o dofinansowanie projektu w imieniu i na rzecz partnerów.
43. Zabezpieczenie umowy o dofinansowanie projektu jest wnoszone przez beneficjenta (lidera) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. w sprawie szczegółowego sposobu dokonywania wydatków z realizacji programów operacyjnych (Dz. U. Nr 175, poz. 1232 z późn. zm.)¹⁶. Umowa partnerska z

---

¹⁶ Nie dotyczy beneficjenta (lidera) ani partnera będącego jednostką sektora finansów publicznych (zgodnie z ustawą z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych).

kolei określa zasady zabezpieczania projektu przez partnerów w takiej części, w jakiej odpowiadają oni za realizację projektu.

44. Z uwagi na fakt, że partnerstwo ma charakter zadaniowy, we wniosku o dofinansowanie projektu beneficjent (lider) wykazuje wydatki swoje i partnerów w podziale na poszczególne zadania. Wydatki danego partnera związane z realizacją projektu powinny być wykazywane w ramach zadań, które dany partner realizuje w projekcie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kilku partnerów może realizować jedno zadanie, jednak podział ten powinien zostać wyraźnie zaznaczony w budżecie (np. w podziale na podzadania).
45. Środki finansowe w ramach projektu mogą być przekazywane partnerom przez beneficjenta (lidera), o ile partner nie jest państwową jednostką budżetową¹⁷. Środki przekazywane partnerom stanowią finansowanie kosztów ponoszonych przez partnerów w związku z wykonaniem zadań określonych w umowie partnerskiej; nie jest to świadczenie usług na rzecz beneficjenta (lidera).

Środki na finansowanie kosztów realizowanych zadań przez partnerów w projekcie mogą być przekazywane przez beneficjenta do partnerów:

- w formie zaliczki;
- jako refundacja poniesionych wydatków.

Wszystkie płatności dokonywane w związku z realizacją projektu pomiędzy beneficjentem (liderem) a partnerami dokonywane są za pośrednictwem wyodrębnionego dla projektu rachunku bankowego beneficjenta (lidera).

46. W przypadku otrzymywania środków w formie zaliczki partner ma obowiązek otwarcia wyodrębnionego rachunku bankowego. Odsetki bankowe od środków na wyodrębnionych rachunkach partnerów stanowią ich dochód.
47. Beneficjent (lider) oraz partnerzy mogą wносить wkład własny do projektu. W przypadku, gdy beneficjent (lider) lub partner zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie projektu wnosi wkład własny, składa deklarację wkładu własnego.
48. Beneficjent (lider) odpowiada za prawidłowość rozliczeń z partnerami. Rozliczenia pomiędzy partnerami a beneficjentem (liderem), odbywają się na podstawie zestawienia dokumentów potwierdzających poniesione wydatki sporządzanego przez poszczególnych

---

¹⁷ W przypadku, gdy partnerem projektu jest państwowa jednostka budżetowa (PJB), środki na realizację projektu w części w jakiej ta jednostka odpowiada za projekt, powinny zostać zabezpieczone w ramach limitu wydatków, którym ta PJB dysponuje lub poprzez wystąpienie o uruchomienie rezerwy celowej.

partnerów, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do umowy partnerstwa¹⁸. Wraz z zestawieniem partnerzy przedkładają kserokopie poświadczone za zgodność z oryginałem dokumentów księgowych wskazanych w zestawieniu oraz wyciągów bankowych z wyodrębnionego rachunku bankowego¹⁹. Dokumenty przekazywane są w terminie określonym w umowie partnerskiej. Jeżeli partnerzy nie dochowają tego terminu, dokumenty księgowe mogą być rozliczone w kolejnych okresach rozliczeniowych.

49. Beneficjent zobowiązany jest do wystąpienia do Instytucji Pośredniczącej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia z wnioskiem o płatność celem otrzymania środków na dofinansowanie projektu. Beneficjent (lider) składając wniosek o płatność do Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II (instytucji wdrażającej) stopnia przedstawia w tabeli *Zestawienie dokumentów potwierdzających wydatki* poniesione przez siebie oraz partnerów projektu wydatki wyszczególniając dokumenty księgowe swoje i partnerów. W przypadku wątpliwości ze strony Instytucji Pośredniczącej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia do dokumentów partnerów, udzielają oni – za pośrednictwem Beneficjenta (lidera) – odpowiednich wyjaśnień umożliwiających zatwierdzenie wydatków w ramach danego wniosku o płatność.
50. W odniesieniu do kwalifikowalności podatku VAT ponoszonego przez beneficjenta (lidera) i partnerów, podatek ten powinien być ujęty w budżecie projektu jedynie w części odpowiadającej kosztowi podatku VAT poniesionego przez beneficjenta (lidera) lub partnerów, którzy nie mają prawa jego odzyskania. Natomiast w stosunku do partnerów, którzy mają prawo odzyskiwania VAT, podatek ten nie powinien być wykazywany. Każdy z partnerów składa w tym zakresie odrębne oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT.
51. Przy wydatkowaniu środków w ramach projektu zarówno beneficjent (lider) jak i wszyscy partnerzy zobowiązani są do stosowania aktualnych *Wytucznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO Kapitał Ludzki*.
52. Zarówno beneficjent (lider) jak i partnerzy zobowiązani są do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej, umożliwiającej identyfikację poszczególnych operacji księgowych w zakresie tych części projektu, za których realizację odpowiadają.
53. Pozostałe wymogi dotyczące sporządzania rozliczenia projektów wynikają z *Zasad finansowania PO KL*.

---

¹⁸ Rozliczenia partnerów nie polegają na przedstawieniu faktury VAT, ponieważ partnerzy nie realizują usług zleconych przez beneficjenta (lidera) tylko współuczestniczą w realizacji projektu.

¹⁹ Przekazywanie kserokopii dokumentów księgowych jest niezbędne ponieważ beneficjent (lider) powinien posiadać komplet dokumentacji projektu, za którego realizację odpowiada.

54. Beneficjent (lider) może wstrzymać przekazywanie środków na rzecz partnera/ów w przypadku stwierdzenia lub powzięcia uzasadnionego podejrzenia zaistnienia nieprawidłowości w realizowaniu postanowień umowy partnerskiej lub w realizacji zadań, w szczególności w przypadku nieterminowego realizowania zadań, utrudniania kontroli realizacji zadań, dokumentowania realizacji zadań niezgodnie z postanowieniami umowy partnerskiej lub na wniosek instytucji kontrolnych. W przypadku, o którym mowa powyżej, Instytucja Pośrednicząca/Instytucja Pośrednicząca II stopnia jest informowana przez beneficjenta w formie pisemnej.
55. Beneficjent (lider) i partnerzy zobowiązani są do ujawniania wszelkich przychodów, które powstają w związku z realizacją projektu.
56. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego wydatkowania środków przez partnerów projektu, środki podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
57. Aktywa nabyte lub wytworzone w ramach projektu nie mogą zostać zbyte przez partnerów za uzyskaniem korzyści majątkowej w okresie 5 lat od zakończenia realizacji projektu.
58. Partnerzy projektu poddają się kontroli uprawnionych organów na zasadach określonych w programie.

VIII. Przepisy przejściowe i końcowe

59. W przypadku projektów systemowych, których wnioski o dofinansowanie, zawierające imienne wskazanie partnerów zostały złożone do oceny do dnia 20 grudnia 2008 r. (data wejścia życie art. 28a), należy uznać, iż spełniona została przesłanka wspólnego opracowania wniosku przez partnerów. Tym samym przepisy art. 28a nie znajdują zastosowania do wyboru partnerów w projekcie.
60. W przypadku projektów systemowych, dla których wnioski o dofinansowanie zostały złożone do oceny po 20 grudnia 2008 r. przy wyborze partnerów należy zastosować tryb przewidziany w art. 28a ustawy.
61. W przypadku projektów konkursowych wymogów art. 28a nie stosuje się do konkursów ogłoszonych przed dniem 20 grudnia 2008 r. Przepis ten wynika z art. 14 ust. 1 ustawy z

dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370).

62. W przypadku umów partnerskich zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego dokumentu traktuje się je, jako zawarte i spełniające wymagania o ile nie są sprzeczne z wymogami art. 28a ustawy.
63. Niniejszy dokument obowiązuje od dnia 1 maja 2009 r.

Załącznik nr 1

- WZÓR -
Umowa partnerska na rzecz realizacji Projektu
«nazwa Projektu»*

Umowa partnerska na rzecz realizacji Projektu ..... w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, zwana dalej „umową”, zawarta na podstawie art. 28 a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm) w dniu.....między:

.....
Nazwa instytucji lub organizacji (beneficjenta)
z siedzibą w .....
Adres siedziby
reprezentowaną przez .....
Imię i nazwisko osoby uprawnionej do podejmowania decyzji wiążących (reprezentacji)
zwanym dalej Liderem Partnerstwa

a
.....
Nazwa instytucji lub organizacji (partner)
z siedzibą w .....
Adres siedziby
reprezentowaną przez .....
Imię i nazwisko osoby uprawnionej do podejmowania decyzji wiążących (reprezentacji)
zwaną dalej Partnerem nr 1

a
.....
Nazwa instytucji lub organizacji (partner)
z siedzibą w .....
Adres siedziby
reprezentowaną przez .....
Imię i nazwisko osoby uprawnionej do podejmowania decyzji wiążących (reprezentacji)
zwaną dalej Partnerem nr 2

a
.....
Nazwa instytucji lub organizacji
z siedzibą w .....
Adres siedziby
reprezentowaną przez .....
Imię i nazwisko osoby uprawnionej do podejmowania decyzji wiążących (reprezentacji)
zwaną dalej Partnerem nr 3

.....
* model umowy partnerskiej stanowi wspólne wymagane minimum dla wszystkich Partnerstw; umowa może być rozszerzona o dodatkowe zapisy.

§ 1.

Zakres umowy

1. Partnerstwo na rzecz realizacji Projektu «tytuł Projektu», realizowanego w ramach Priorytetu..... Działania.....Poddziałania..... Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, zwanego dalej „Projektem”.
2. Strony umowy stwierdzają zgodnie, że wskazane w ust. 1 Partnerstwo zostało utworzone w celu realizacji Projektu, którego opis stanowi wniosek o dofinansowanie o numerze KSI.....
3. Umowa określa zasady funkcjonowania Partnerstwa, zasady współpracy Lidera Partnerstwa i Partnerów oraz współpracy między Partnerami przy realizacji Projektu, o którym mowa w ust. 1.
4. Okres realizacji Projektu jest zgodny z okresem wskazanym we wniosku i dotyczy realizacji zadań w ramach Projektu.

§ 2.

Odpowiedzialność Partnerów

Strony umowy ponoszą odpowiedzialność za prawidłową realizację umowy o dofinansowanie Projektu, która zostanie zawarta przez Lidera Partnerstwa z Instytucją Pośredniczącą /Instytucją Pośredniczącą II stopnia.

§ 3.

Zakres odpowiedzialności Lidera

1. Strony stwierdzają zgodnie, że ..... [Nazwa instytucji lub organizacji pełniącej funkcję Lidera Partnerstwa] pełni funkcję Lidera Partnerstwa odpowiedzialnego za:
  - 1) reprezentowanie Partnerów przed Instytucją Pośredniczącą / Instytucją Pośredniczącą II stopnia;
  - 2) koordynowanie (w tym monitorowanie i nadzorowanie) prawidłowości działań Partnerów przy realizacji zadań, zawartych w Projekcie;
  - 3) zapewnienie udziału Partnerów w podejmowaniu decyzji i realizacji zadań, na zasadach określonych w niniejszej umowie;
  - 4) wsparcie Partnerów w realizacji powierzonych zadań;
  - 5) zapewnienie sprawnego systemu komunikacji z Partnerami, oraz Instytucją Pośredniczącą / Instytucją Pośredniczącą II stopnia;
  - 6) zapewnienie prawidłowości operacji finansowych, w szczególności poprzez wdrożenie systemu zarządzania i kontroli finansowej Projektu;
  - 7) pozyskiwanie, gromadzenie i archiwizację dokumentacji związanej z realizacją zadań Partnerstwa;
  - 8) przedkładanie wniosków o płatność do Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia celem rozliczenia wydatków w Projekcie oraz otrzymania środków na dofinansowanie zadań Lidera Partnerstwa i Partnerów;
  - 9) gromadzenie informacji o uczestnikach Projektu i ich przekazywanie do Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia;

- 10) informowanie Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia o problemach w realizacji Projektu;
  - 11) prowadzenie rejestru udzielanej w ramach Partnerstwa pomocy publicznej na potrzeby monitorowania i kontroli zgodności z zasadami pomocy publicznej.
  - 12) Koordynację działań partnerstwa na rzecz upowszechniania informacji o nim i jego celów.
2. Partnerzy upoważniają Lidera Partnerstwa do reprezentowania Partnerstwa wobec osób trzecich w działaniach związanych z realizacją Projektu w tym do zawarcia w ich imieniu i na ich rzecz umowy o dofinansowanie Projektu z Instytucją Pośredniczącą / Instytucją Pośredniczącą II stopnia. Zakres upoważnienia został określony w Pełnomocnictwach dla Lidera Partnerstwa do reprezentowania Partnerów stanowiących załącznik nr 1 do niniejszej umowy.
  3. Lider Partnerstwa nie może bez uzyskania uprzedniej zgody Grupy Sterującej, akceptować lub przedstawiać propozycji zmian zakresu Projektu lub warunków jego realizacji.

§ 4.

Zakres zadań Partnerów

1. Wskazani poniżej sygnatariusze umowy pełnią funkcję Partnerów Projektu. Oznacza to, że wszyscy Partnerzy są współrealizującymi Projekt, o którym mowa w § 1 ust. 1 niniejszej umowy, odpowiedzialnymi za realizację jednego lub kilku zadań określonych w Projekcie.
2. Strony ustalają następujący podział zadań między Partnerami :
  - 1) .....
nazwa instytucji lub organizacji pełniącej funkcję Lidera Partnerstwa
 jest odpowiedzialna za realizację następujących zadań określonych w Projekcie
    - a).....;
tytuł lub nazwa zadania zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie
    - b).....;
tytuł lub nazwa zadania zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie
  - 2) .....
nazwa instytucji lub organizacji – Partnera nr 1
 jest odpowiedzialna za realizację następujących zadań określonych w Projekcie:
    - a).....;
tytuł lub nazwa zadania zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie
    - b).....;
tytuł lub nazwa zadania zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie
  - 3) .....
nazwa instytucji lub organizacji – Partnera nr 3
 jest odpowiedzialna za realizację następujących zadań w Projekcie:
    - a).....;
tytuł lub nazwa zadania zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie
    - b).....;
tytuł lub nazwa zadania zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie

3. Lider Partnerstwa i Partnerzy wykonują osobiście przyjęte na siebie zadania. Zlecenie części zadań podmiotom nie będącym stroną umowy, zwanym dalej wykonawcami, może dotyczyć jedynie części zadania powierzonego Partnerowi zgodnie z ust. 2, która nie może być wykonana bezpośrednio przez Partnera lub w ramach współpracy między Partnerami.
4. Wykonanie części zadania przez wykonawcę wymaga uprzedniej zgody Lidera Partnerstwa wyrażonej na piśmie na zasadach określonych w projekcie..
5. Partnerzy zapewniają, że wykonawcy będą przestrzegać postanowień umowy oraz odpowiadają przed Liderem Partnerstwa za wszelkie działania lub zaniechania wykonawcy jak za swoje działania lub zaniechania.
6. Zmiany w przydziale zadań do wykonania lub w zakresie i sposobie wykonywania powierzonego Partnerowi zadania wymaga jego zgody, wyrażonej na piśmie.

§ 5.

Obowiązki Partnerów

1. Strony umowy zobowiązane są do :
  - 1) aktywnego uczestnictwa i współpracy w działaniach Partnerstwa mających na celu realizację Projektu, o którym mowa w § 1 ust. 1;
  - 2) informowania celem uzyskania akceptacji Lidera Partnerstwa o planowanych zmianach w zadaniach partnera realizowanych w ramach Projektu;
  - 3) stosowania przyjętego systemu przepływu informacji i komunikacji między Partnerami;
  - 4) udzielania na wniosek Grupy Sterującej informacji i wyjaśnień co do zadań realizowanych w ramach Projektu, w terminie i formie umożliwiającej Liderowi Partnerstwa wywiązanie się z jego obowiązków informacyjnych względem Instytucji Pośredniczącej/Instytucji Pośredniczącej II stopnia;
  - 5) niezwłocznego informowania Grupy Sterującej o przeszkodach przy realizacji zadań, w tym o ryzyku zaprzestania realizacji zadań;
  - 6) informowania Grupy Sterującej o udziale Partnera w innych projektach finansowanych z funduszy strukturalnych, w tym informowania o wysokości środków przyznanych Partnerowi lub uczestnikom Projektu, które kwalifikują się do pomocy publicznej;
  - 7) poddania się kontroli w zakresie prawidłowej realizacji zadań w Projekcie realizowanej przez Lidera Partnerstwa, Instytucję Pośredniczącą / Instytucję Pośredniczącą II stopnia oraz inne uprawnione do kontroli podmioty, w tym:
    - a) wgląd w dokumenty, w tym dokumenty księgowe, związane z realizacją zadań bezpośrednio przez strony umowy lub wykonawców;
    - b) umożliwienie uprawnionym podmiotom przeprowadzenia czynności kontrolnych, w tym dostępu do swojej siedziby i miejsca realizacji zadań bezpośrednio przez strony umowy lub wykonawców;
    - c) informowania uczestników Projektu o obowiązku poddania się czynnościom kontrolnym.
  - 8) udostępniania każdorazowo na wniosek Lidera Partnerstwa lub uprawnionych podmiotów dokumentów lub informacji umożliwiających dokonanie oceny wpływu realizowanych zadań w odniesieniu do celów Projektu i celów Programu;
  - 9) wykorzystania środków finansowych wyłącznie na realizację zadań powierzonych na mocy niniejszej umowy;
  - 10) informowania uczestników Projektu o pochodzeniu środków przeznaczonych na realizację zadań powierzonych na mocy umowy;

- 11) umieszczania logo EFS, PO KL i symbolu UE na materiałach promocyjnych, edukacyjnych, informacyjnych i szkoleniowych związanych z realizacją zadania powierzonego na mocy umowy zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej umowie;
- 12) wykorzystywania materiałów informacyjnych i wzorów dokumentów przekazanych przez Lidera Partnerstwa;
- 13) prowadzenia wyodrębnionej ewidencji wydatków Projektu w sposób przejrzysty zgodnie z zasadami określonymi w programie, tak aby możliwa była identyfikacja poszczególnych operacji związanych z Projektem;
- 14) wydatkowania środków zgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych lub zasadą konkurencyjności zawartą w umowie o dofinansowanie Projektu, o ile zasada ta ma zastosowanie do Partnerów i Lidera Partnerstwa;
- 15) otwarcia wyodrębnionego rachunku bankowego na środki otrzymane w formie zaliczki/refundacji w ramach Projektu;
- 16) przedstawiania Liderowi informacji finansowych i sprawozdawczych w terminach i formie umożliwiającej przygotowanie wniosków o płatność wymaganych w umowie o dofinansowanie Projektu;
- 17) gromadzenia i archiwizacji dokumentacji Projektu w terminach określonych w umowie..

§ 6.

Personel Partnerstwa

1. Strony umowy zapewnią w realizacji zadań wynikających z umowy udział personelu o odpowiednich kwalifikacjach. Zmiana składu personelu wymaga udzielonej na piśmie zgody Grupy Sterującej.
2. Odmowa wyrażenia zgody na zmianę składu personelu Partnerstwa udzielana jest na piśmie i wymaga uzasadnienia.
3. W przypadku konieczności dokonania zmian w składzie personelu Partnerstwa, strony umowy zobowiązują się do zastąpienia członka Personelu przez osobę o takich samych lub wyższych kwalifikacjach.
4. Jeżeli wobec członka personelu postawiono zarzuty popełnienia przestępstwa, wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub przedsięwzięto inne podobne procedury, Partner, który podjął o tym wiadomość zawiadomi niezwłocznie na piśmie Lidera Partnerstwa. W przypadku powzięcia przez Lidera decyzji/żądania o jego usunięciu, zastąpi członka personelu inną osobą z uwzględnieniem ust. 3.
5. Zwiększone koszty realizacji zadań wynikających z umowy związane z ewentualnymi sporami dotyczącymi bezpośrednio lub pośrednio zmiany personelu Partnerstwa nie stanowią kosztów kwalifikowalnych Projektu.

§ 7.

Organizacja wewnętrzna Partnerstwa

1. W celu prawidłowego zarządzania Partnerstwem oraz zapewnienia podejścia partnerskiego w realizacji wskazanego wyżej Projektu, strony ustalają następujący system organizacji wewnętrznej Partnerstwa:

.....
 .....
 ..... (w tym ustępie §7 należy opisać przyjęte w ramach Partnerstwa rozwiązania dotyczące organizacji wewnętrznej

Partnerstwa. Opis ten powinien zawierać co najmniej wskazanie: struktury organizacyjnej Projektu,; informacje na temat Grupy Sterującej (nazwa, skład, rola i zadania, częstotliwość spotkań, sposób podejmowania decyzji, sposób dokumentowania posiedzeń i podejmowanych decyzji); postanowienia dodatkowe (dotyczy Partnerstw wprowadzających dodatkowe rozwiązania w zakresie organizacji wewnętrznej Partnerstwa, np. dodatkowe ciało doradcze lub rola i zadania Sekretariatu).

2. W celu usprawnienia zarządzania Partnerstwem, strony ustalają następujące sposoby odnośnie rozwiązywania kwestii dotyczących podejmowania decyzji:
  - 1) .....
zasady zarządzania ryzykiem w Partnerstwie
  - 2) .....
zasady rozwiązywania konfliktów
3. Strony umowy przyjmują następujący system przepływu informacji i komunikacji w ramach Partnerstwa:
  - 1) .....
  - 2) .....
4. Strony umowy przyjmują następujący sposób oceny realizacji Projektu:
  - 1) ocena realizacji Projektu zostanie przeprowadzona.....
.....;
nazwa podmiotu zewnętrznego lub Partnera/Partnerów odpowiedzialnych za ocenę Projektu lub opis procedur, które zostaną zastosowane przy wyborze podmiotu zewnętrznego
  - 2) zadania do realizacji w ramach oceny Projektu obejmują:
    - a).....;
    - b).....;
    - c).....
5. Strony przyjmują następujący system zapewnienia równości szans, w tym równości płci oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych w ramach Partnerstwa
  - 1) .....
sposób rekrutacji Personelu Partnerstwa)
  - 2) .....
system wynagrodzeń i awansów w Partnerstwie
  - 3) .....
zapewnienie możliwości godzenia życia zawodowego i rodzinnego w ramach Partnerstwa
  - 4) .....
sposób monitorowania i ewaluacji polityki równych szans w ramach Partnerstwa
6. Strony przyjmują następujący system wewnętrznej kontroli finansowej w ramach Partnerstwa:
  - 1).....;
  - 2).....

§ 8.

Zagadnienia finansowe

1. Środki finansowe przekazywane Partnerom przez Lidera Partnerstwa stanowią finansowanie kosztów ponoszonych przez Partnerów w związku z wykonaniem zadań określonych w niniejszej umowie, a nie świadczenie usług na rzecz Lidera Partnerstwa.
2. Strony uzgadniają następujący podział środków finansowych na realizację Projektu w ramach kwoty dofinansowania Projektu w łącznej kwocie nie większej niż ... PLN i stanowiącej nie więcej niż ... % wydatków kwalifikowalnych Projektu:
  - 1) na realizację *zadania/zadań* Lidera Partnerstwa w łącznej kwocie nie większej niż..... PLN;
  - 2) na realizację *zadania/zadań* Partnera nr 1 w łącznej kwocie nie większej niż.... PLN;
  - 3) na realizację *zadania/zadań* Partnera nr 2 w łącznej kwocie nie większej niż .... PLN;
  - 4) na realizację *zadania/zadań* Partnera nr 3 w łącznej kwocie nie większej niż.... PLN.
3. Szczegółowy budżet Lidera Partnerstwa i Partnerów w ramach Projektu, uwzględniający podział środków finansowych na realizację zadań powierzonych Liderowi Partnerstwa i poszczególnym Partnerom, stanowi załącznik nr 2 do umowy.
4. Strony zobowiązują się do wniesienia wkładu własnego zgodnie z wysokością wskazaną w załączniku, o którym mowa w ust. 3. W przypadku niewniesienia wkładu własnego we wskazanej wysokości, kwota dofinansowania, o której mowa w ust 2, może zostać proporcjonalnie obniżona²⁰.
5. Lider Partnerstwa przekazuje Partnerom środki na finansowanie kosztów realizacji zadań, o których mowa w § 4, w formie *zaliczki / refundacji poniesionych wydatków*.
6. W przypadku gdy środki przekazywane są Partnerowi w formie zaliczki, środki przekazywane są na następujący wyodrębniony rachunek bankowy .....²¹. Odsetki bankowe od środków na wyodrębnionym rachunku Partnera stanowią dochód Partnera.
7. Środki na finansowanie kosztów realizacji zadań przekazywane są zgodnie z harmonogramem płatności stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej umowy. Aktualizacja harmonogramu nie wymaga formy aneksu do niniejszej umowy.
8. Przy wydatkowaniu środków w ramach Projektu, strony umowy stosują się do aktualnych *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO Kapitał Ludzki*.
9. Pierwsza transza zaliczki wypłacana jest Partnerom w wysokości i terminie określonym w harmonogramie płatności, o którym mowa w ust. 7, pod warunkiem wniesienia przez danego Partnera zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 15.
10. Strony ustalają następujące warunki przekazania kolejnych transz środków, o których mowa w ust. 5:
  - 1) złożenie przez Partnerów do Lidera Partnerstwa zestawień poniesionych wydatków zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do niniejszej umowy, wraz z kserokopiami poświadczonymi za zgodność z oryginałem dokumentów księgowych wskazanych w zestawieniu oraz wyciągów bankowych rachunku, o którym mowa w ust. 8, w terminie do ... dnia od zakończenia okresu rozliczeniowego, na podstawie których Lider Partnerstwa składa wnioski o płatność do IP/IP2;
  - 2) złożenie informacji o wszystkich uczestnikach zadania realizowanego przez Partnera;
  - 3) zatwierdzenie zestawienia, o którym mowa w pkt 1, przez Lidera Partnerstwa;
  - 4) dostępność środków na wyodrębnionym rachunku bankowym Projektu Lidera.

²⁰ Zapis dotyczy wyłącznie przypadku, gdy w ramach projektu wnoszony jest wkład własny przez Lidera Partnerstwa oraz Partnerów.

²¹ Należy odpowiednio zmienić w zależności od ilości partnerów otrzymujących środki w formie zaliczki.

11. Na podstawie zatwierdzonych zestawień, o których mowa w ust. 10 pkt 1, Lider Partnerstwa występuje do Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia z wnioskiem o płatność celem otrzymania środków na dofinansowanie Projektu. W przypadku wątpliwości ze strony Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia do dokumentów Partnerów, udzielają oni – za pośrednictwem Lidera Partnerstwa – odpowiednich wyjaśnień umożliwiających zatwierdzenie wydatków w ramach danego wniosku o płatność.
12. Lider Partnerstwa przekazuje płatności Partnerom w terminie nie dłuższym niż 10 dni roboczych od otrzymania środków na rachunek wyodrębniony projektu wynikających z zatwierdzenia przez Instytucję Pośredniczącą / Instytucję Pośredniczącą II stopnia, wniosku o płatność o którym mowa w ust. 11.
13. Wszystkie płatności dokonywane w związku z realizacji Projektu pomiędzy Liderem Partnerstwa lub pomiędzy Partnerami, są dokonywane za pośrednictwem wyodrębnionych dla Projektu rachunków bankowych, pod rygorem nie uznania wydatków za kwalifikowalne.
14. Lider Partnerstwa może wstrzymać przekazywanie płatności na rzecz Partnera w przypadku stwierdzenia lub powzięcia uzasadnionego podejrzenia zaistnienia nieprawidłowości w realizowaniu postanowień niniejszej umowy lub w realizacji zadań, w szczególności w przypadku nieterminowego realizowania zadań, utrudniania kontroli realizacji zadań, dokumentowania realizacji zadań niezgodnie z postanowieniami niniejszej umowy lub na wniosek instytucji kontrolnych.
15. Strony postanawiają, że zabezpieczenie prawidłowej realizacji niniejszej umowy jest ustanawiane przez Lidera partnerstwa oraz Partnerów, w części, w jakiej odpowiadają za realizację Projektu²².
16. Strony zobowiązane są do ujawniania wszelkich przychodów, które powstają w związku z realizacją Projektu.
17. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowego wydatkowania środków przez Partnerów Projektu, środki podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
18. Aktywa nabyte lub wytworzone w ramach Projektu nie mogą zostać zbyte przez strony umowy za uzyskaniem korzyści majątkowej w okresie 5 lat od zakończenia realizacji Projektu.

§ 9.

Ochrona danych osobowych

1. Lider Partnerstwa powierza Partnerom przetwarzanie danych osobowych w imieniu i na rzecz Instytucji Zarządzającej na warunkach opisanych w niniejszym paragrafie.
2. Przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne jeżeli osoba, której dane dotyczą wyrazi zgodę na ich przetwarzanie. Lidera Partnerstwa przekazuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych. Oświadczenia przechowuje Partner w swojej siedzibie.
3. Partner może powierzyć przetwarzanie danych osobowych podmiotom realizującym badania ewaluacyjne, jak również zadania związane z monitoringiem i sprawozdawczością prowadzone w ramach Projektu jedynie wyjątkowo, za pisemną zgodą Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia i pod warunkiem, że Partner zawrze z podmiotem, któremu powierzono przetwarzanie danych osobowych umowę powierzenia przetwarzania danych osobowych w kształcie zgodnym z postanowieniami niniejszego paragrafu.

---

²² Nie dotyczy partnerów będących jednostkami sektora finansów publicznych. Należy dostosować do uregulowań przyjętych w ramach danego partnerstwa. Należy również wskazać formy zabezpieczenia składanego przez poszczególne podmioty oraz termin, na jaki zabezpieczenie jest ustanawiane.

4. Partner może umocować podmioty, o których mowa w ust. 3, do wydawania ich pracownikom upoważnień do przetwarzania danych osobowych.
5. Powierzenie przetwarzania danych osobowych Partnerowi następuje wyłącznie w celu wykonania niniejszej umowy i w zakresie określonym w ust. 6.
6. Lider Partnerstwa przekazuje Partnerowi zakres danych osobowych powierzonych do przetwarzania.
7. Przy przetwarzaniu danych osobowych Partner przestrzega zasad wskazanych w niniejszym paragrafie, w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych oraz w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024).
8. Partner przed rozpoczęciem przetwarzania danych osobowych podejmie środki zabezpieczające zbiór danych, o których mowa w art. 36-39 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych oraz w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 7.
9. Do przetwarzania danych osobowych mogą być dopuszczeni jedynie pracownicy Partnera oraz pracownicy podmiotów, o których mowa w ust. 3, posiadający imienne upoważnienie do przetwarzania danych osobowych. Lider Partnerstwa zobowiązuje się do przekazania wzoru upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.
10. Partner prowadzi ewidencję pracowników upoważnionych do przetwarzania danych osobowych w związku z wykonywaniem umowy.
11. Partner jest zobowiązany do podjęcia wszelkich kroków służących zachowaniu danych osobowych w tajemnicy przez pracowników mających do nich dostęp..
12. Partner niezwłocznie informuje Lidera Partnerstwa o:
  - 1) wszelkich przypadkach naruszenia tajemnicy danych osobowych lub o ich niewłaściwym użyciu;
  - 2) wszelkich czynnościach z własnym udziałem w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych prowadzonych w szczególności przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, urzędami państwowymi, policją lub przed sądem.
13. Partner zobowiązuje się do udzielenia Liderowi Partnerstwa, na każde jego żądanie, informacji na temat przetwarzania wszystkich danych osobowych, a w szczególności niezwłocznego przekazywania informacji o każdym przypadku naruszenia przez niego i jego pracowników obowiązków dotyczących ochrony danych osobowych.
14. Partner umożliwi Liderowi Partnerstwa, Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia oraz Instytucji Zarządzającej w miejscach, w których są przetwarzane powierzone dane osobowe, dokonanie kontroli, w terminie wspólnie ustalonym, nie późniejszym jednak niż 5 dni kalendarzowych od dnia powiadomienia Partnera przez Instytucję Pośredniczącą / Instytucję Pośredniczącą II stopnia lub Instytucję Zarządzającą o zamiarze przeprowadzenia kontroli, w celu sprawdzenia prawidłowości przetwarzania oraz zabezpieczenia danych osobowych.
15. W przypadku powzięcia przez Lidera Partnerstwa, Instytucję Pośredniczącą/Instytucję Pośredniczącą II stopnia lub Instytucję Zarządzającą wiadomości o rażącym naruszeniu przez Partnera zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, rozporządzenia, o którym mowa w ust. 7, lub niniejszej umowy, Partner umożliwi Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia lub Instytucji Zarządzającej dokonanie niezapowiedzianej kontroli, w celu, o którym mowa w ust. 14.
16. Partner jest zobowiązany do zastosowania się do zaleceń dotyczących poprawy jakości zabezpieczenia danych osobowych oraz sposobu ich przetwarzania sporządzonych w wyniku

przeprowadzonych przez Instytucję Pośredniczącą / Instytucję Pośredniczącą II stopnia lub Instytucję Zarządzającą kontroli.

§ 10.

Obowiązki informacyjne

1. Lider Partnerstwa udostępnia Partnerowi obowiązujące logotypy do oznaczania Projektu.
2. Partner zobowiązuje się do umieszczania obowiązujących logotypów na dokumentach dotyczących Projektu, w tym: materiałach promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych dotyczących zadań realizowanych w ramach Projektu oraz sprzęcie finansowanym w ramach Projektu zgodnie z wytycznymi, o których mowa w ust. 3.
3. Partner oświadcza, że zapoznał się z treścią *Wytycznych w dotyczących oznaczania projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, które zamieszczone są na stronie internetowej Instytucji Pośredniczącej / Instytucji Pośredniczącej II stopnia: [adres strony internetowej] oraz zobowiązuje się podczas realizacji zadań w ramach Projektu przestrzegać określonych w nich reguł informowania o Projekcie i oznaczenia Projektu, tj.:
  - a) oznaczenia pomieszczeń, w których prowadzone są zadania w ramach Projektu,
  - b) informowania uczestników projektu o współfinansowaniu Projektu ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
  - c) informowania instytucji współpracujących i społeczeństwa o fakcie współfinansowania Projektu z Europejskiego Funduszu Społecznego i osiągniętych rezultatach Projektu.
4. Partner zobowiązuje się do wykorzystania materiałów informacyjnych i wzorów dokumentów udostępnianych przez Lidera Partnerstwa zgodnie z wytycznymi, o których mowa w ust. 3.
5. Partner udostępnia Liderowi Partnerstwa na potrzeby informacji i promocji Europejskiego Funduszu Społecznego i udziela nieodpłatnie licencji niewyłącznej, obejmującej prawo do korzystania z utworów w postaci: materiałów zdjęciowych, materiałów audio-wizualnych oraz prezentacji dotyczących Projektu.

§ 11.

Obowiązki w zakresie przechowywania dokumentacji

1. Beneficjent zobowiązuje się do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją Projektu do dnia 31 grudnia 2020 r. w sposób zapewniający dostępność, poufność i bezpieczeństwo, z zastrzeżeniem ust. 5, oraz do informowania Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) o miejscu archiwizacji dokumentów związanych z realizowanym Projektem.
2. W przypadku zmiany miejsca archiwizacji dokumentów oraz w przypadku zawieszenia lub zaprzestania przez Beneficjenta działalności przed terminem, o którym mowa w ust. 2, Beneficjent zobowiązuje się pisemnie poinformować Instytucję Wdrażającą (Instytucję Pośredniczącą II stopnia) o miejscu archiwizacji dokumentów związanych z realizowanym Projektem. Informacja ta jest wymagana w przypadku zmiany miejsca archiwizacji dokumentów w terminie, o którym mowa w ust. 2.
3. W przypadku konieczności przedłużenia terminu, o którym mowa w ust. 2, Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) powiadomi o tym pisemnie Beneficjenta przed upływem terminu określonego w ust. 2 i 5.
4. Dokumenty dotyczące pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom Beneficjent zobowiązuje się przechowywać przez 10 lat, licząc od dnia jej przyznania, w sposób zapewniający poufność i bezpieczeństwo, o ile Projekt dotyczy pomocy publicznej.

§ 12.

Odpowiedzialność cywilna stron

1. Strony umowy ustalają zgodnie, że nie będą rościć sobie prawa do odszkodowania za szkody poniesione przez strony lub ich personel powstałe na skutek czynności związanych z realizacją umowy, z wyjątkiem szkód powstałych w wyniku winy umyślnej.
2. Strony umowy ponoszą wyłączną odpowiedzialność za wszystkie czynności związane z realizacją powierzonego/yh im zadania/zadań wobec osób trzecich, w tym odpowiedzialność za straty przez nie poniesione w związku z realizacją zadania/zadań lub w związku z odstąpieniem stron od umowy.

§ 13.

Zmiany w umowie

1. Strony umowy mogą zgłaszać propozycje zmian umowy z zastrzeżeniem ust. 2 - 4.
2. Zmiany w umowie, w tym załączników do umowy, mogą nastąpić wyłącznie po ich uprzednim zaakceptowaniu przez Grupę Sterującą.
3. Zmiany w umowie skutkujące koniecznością wprowadzenia zmian w umowie o dofinansowanie Projektu, w tym załączników do umowy o dofinansowanie Projektu mogą zostać wprowadzone wyłącznie w terminie umożliwiającym Liderowi Partnerstwa zachowanie terminów dokonywania zmian określonych w umowie o dofinansowanie Projektu i wymagają zaakceptowania przez Grupę Sterującą.
4. Zmiany, o których mowa w ust. 3, nie mogą być niezgodne z postanowieniami umowy o dofinansowanie.

§ 14.

Okres obowiązywania umowy

Umowa wchodzi w życie z dniem podpisania.

§ 15.

Rozwiązanie umowy

1. Umowa może zostać rozwiązana przed terminem określonym w umowie o dofinansowanie w następujących przypadkach:
  - 1) na podstawie porozumienia stron, w przypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających dalsze wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy;
  - 2) w przypadku nie uzyskania dofinansowania projektu;
  - 3) w razie rozwiązania umowy o dofinansowanie Projektu przez Instytucję Pośredniczącą / Instytucję Pośredniczącą II stopnia;
2. Partnerzy mogą, na uzasadniony wniosek Grupy Sterującej, wypowiedzieć umowę jednemu lub większej ilości Partnerów w przypadku rażącego naruszenia obowiązków Partnera wynikających z umowy lub umowy o dofinansowanie Projektu. Strony umowy zobowiązują się do podjęcia negocjacji mających na celu zapewnienie prawidłowej realizacji Projektu, w tym kontynuacji

zadania powierzonego Partnerowi, z którym strony rozwiązały umowę. *(w tym ustępie istnieje możliwość wskazania katalogu konkretnych przypadków skutkujących rozwiązaniem umowy).*

- Partnerzy działając jednomyślnie mogą wypowiedzieć umowę Liderowi Partnerstwa w przypadku rażącego naruszenia przez Lidera Partnerstwa obowiązków wynikających z umowy lub umowy o dofinansowanie Projektu *(w tym ustępie istnieje możliwość wskazania katalogu konkretnych przypadków skutkujących rozwiązaniem umowy z Liderem).*

§ 16.

Postępowanie w sprawach spornych

- Spory mogące wynikać w związku z realizacją umowy strony będą starały się rozwiązać polubownie za pośrednictwem..... [nazwa Grupy Sterującej]
- W przypadku niemożności rozstrzygnięcia sporu w trybie określonym w ust. 1, strony ustalają zgodnie, że spór zostanie poddany pod rozstrzygnięcie.....
.....
.....

(należy określić przyjęty przez Partnerstwo tryb rozwiązania sporu, np. sąd powszechny lub sąd polubowny (art. 695-715 kodeksu postępowania cywilnego). W tym punkcie należy uwzględnić rozwiązania obowiązujące Partnerów w poszczególnych Partnerstwach).

§ 17.

Postanowienia dodatkowe

(dotyczy Partnerstw, które przyjmują rozwiązania wykraczające poza wspólne wymagane minimum zakresu przedmiotowego umowy o Partnerstwie)

§ 18.

Postępowanie w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową

W sprawach nieuregulowanych umową zastosowanie mają odpowiednie przepisy prawa krajowego i wspólnotowego.

§ 19.

Postanowienia końcowe

Umowę sporządzono w ..... jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Załączniki :

1. Pełnomocnictwa dla Lidera Partnerstwa do reprezentowania Partnerów
2. Szczegółowy budżet Lidera i Partnerów w ramach Projektu
3. Harmonogram płatności
4. Wzór zestawienia poniesionych wydatków

Podpisy:

W imieniu Lidera: .....

W imieniu Partnera nr 1: .....

W imieniu Partnera nr 2: .....

W imieniu Partnera nr 3: .....

Załącznik nr 2: Budżet Projektu z podziałem na Lidera Partnerstwa i Partnerów

<i>Podmiot</i>	<i>Kwota dofinansowania</i>	<i>Wkład własny</i>	<i>Łącznie środki podmiotu</i>
Lider			
Partner 1			
Partner 2			
Partner 3			
Łącznie:			

Załącznik nr 3: Harmonogram płatności

Partner 1:

<i>Nr transzy</i>	<i>Kwota zaliczki / refundacji</i>	<i>Okres rozliczeniowy</i>	<i>Kwota wydatków</i>
Transza 1			
Transza 2			
Transza ...			
Łącznie:			

Partner 2:

<i>Nr transzy</i>	<i>Kwota zaliczki / refundacji</i>	<i>Okres rozliczeniowy</i>	<i>Kwota wydatków</i>
Transza 1			
Transza 2			
Transza ...			
Łącznie:			

Partner 3:

<i>Nr transzy</i>	<i>Kwota zaliczki / refundacji</i>	<i>Okres rozliczeniowy</i>	<i>Kwota wydatków</i>
Transza 1			
Transza 2			
Transza ...			
Łącznie:			

Załącznik nr 4 Wzór zestawienia dokumentów potwierdzających wydatki

Zestawienie nr: ..... z dnia .....

Partner: (nazwa lub imię i nazwisko, adres, NIP)

Wydatki za okres:

Lp.	nr dokumentu	numer księgowy lub ewidencyjny	data wystawienia dokumentu	data zapłaty	nazwa towaru lub usługi	cross-financing (T/N)	kwota dokumentu brutto	kwota dokumentu netto	kwota wydatków kwalifikowalnych	w tym VAT	źródło finansowania
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
zadanie 1: (nazwa)											
1											
2											
Zadanie 1 ogółem w PLN:											
zadanie 2: (nazwa)											
3											
Zadanie 2 ogółem w PLN:											
Koszty bezpośrednie ogółem w PLN:											
Koszty pośrednie*											
4											
...											
...											
...											
Koszty pośrednie ogółem w PLN:											
OGÓŁEM KOSZTY w PLN:											

Opracował:

Zatwierdził:

* W przypadku kosztów pośrednich rozliczanych na podstawie wydatków rzeczywiście poniesionych należy wykazać dokumenty księgowe potwierdzające wydatki poniesione przez partnera. W przypadku gdy koszty pośrednie rozliczane są na podstawie ryczałtu, należy jedynie wypełnić kolumnę 9 i 11.